

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Praelatis Et Clericis Lombardiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

ros misericordiam attestante. Omnibus etiam hominibus te reddas affabilem, & si fieri potest, secundum Apostolum cum omnibus pacem habeas, ut pacificus vocari Dei filius merearis. Te cum eodem Apostolo semper ad anteriora, posteriorum oblitus, extendas; manusque tuas reddens in operibus innocentes, sic ea lucere facias coram hominibus ad subditos tuos exempla bonorum multiplicata transmittens, ut Deus magnificetur in illis, & lucerna tua jugiter super candelabrum ardens, omnibus introeuntibus in domum Domini viam absque offendiculo præbeat expeditam. Ad quorum operum fortius fulcimentum non desint opera caritatis: sine qua, cum ipsa ceteris virtutibus præ eminentior habeatur, nihil omnino creditur esse perfectum; immo nullam retinet operatio firmitatem, nisi caritatis fuerit radice subnixa. Inter cetera verò quæ tibi ex officio imminent facienda, tuum sit studium speciale, Rom. Ecclesiam matrem tuam in omnibus & per omnia revereri, atque mandata & institutiones ipsius, utpote inter omnes Ecclesias ex divina provisione primatum per beati Petri merita obtinentis, studeas irrefragabiliter observare. Datum Perusij, VI. Kal. Octobris.

*IOHANNI POTESTATI
& populo Perusini.*

*Epist. 375.
In suam protectionem Perusinos recipit, falsis eorum antiquis privilegiis.*

Apostolica sedes, quæ disponente Domino cunctorum fidelium mater est & magistra, speciales filios ampliori consuevit gratia honorare; ut eos & ad devotionem suam ferventer accendat, & ad obsequium suum diligenter invitet. Nos ergo, qui miseratione divina huic sanctæ sedi, licet immeriti, præsidemus, devotionis & fidei puritatem, quam erga matrem & dominam vestram sanctam Rom. Ecclesiam geritis, attendentes, vestris quoque precibus inclinati, quos inter alios fideles nostros speciali caritate diligimus, civitatem Perusinam, quæ ad jus & proprietatem ipsius pertinere dignoscitur, cum pertinentiis suis, & nunc habitis, & in antea legitime acquirendis, sub beati Petri & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti privilegio communimus. Eam verò nunquam alienabimus, sed semper ad manus nostras curabimus retinere. Consulat autem cum jurisdictione sua vo-

bis auctoritate apostolica confirmamus; concedentes ut his qui sunt ipsius jurisdictioni subiecti, liberum sit ad Potestatem vel Consulem, qui pro tempore fuerint, legitime appellare. Consuetudines quoque vestras antiquas & novas rationabiles & communiter observatas duximus approbandas. Salva in omnibus apostolicæ sedis auctoritate pariter & iustitia, & Ecclesiarum omnimoda libertate. Nulli ergo &c. protectionis, confirmationis, & concessionis &c. Datum Tuderis, VI. Nonas Octobris.

*PRÆLATIS ET CLERICIS
Lombardie.*

Cum ab omni specie mala præcipiat Apostolus abstinere, nos, qui, licet indigni, constituti sumus à Deo super gentes & regna, ut juxta verbum propheticum evellamus & destruamus, ædificemus & plantemus, summopere debemus satagere, quatenus evellamus vitia, & plantemus virtutes, destruamus iniqua, & ædificemus honesta; sicque nostra sollicitudine mediante prava transeant in directa, & aspera convertantur in plana. Licet autem hujus nostræ solitudinis labor generaliter debeat ad omnes extendi, quia sapientibus sumus & insipientibus debitores, specialiter tamen ad Clericos, qui dormire debent à vitiis, ut sint pennæ columbæ deargentatæ, ne quid in illis appareat quod offuscet candorem ecclesiasticæ puritatis. Sane ad audientiam apostolorum nostri multorum assertione pervenit quòd cum ex delegatione nostra causas suscipitis pertractandas, more secularium super decimalitis vel parte alia pro diversa terrarum consuetudine, præter expensas victualium, cum litigantibus receptis pignoribus pro salario convenitis; quæ postmodum usque ad solutionem pecuniæ, nolentibus etiam partibus, contenditis detinere; non attendentes quòd ad hoc vobis & aliis Clericis sunt ecclesiastici redditus deputati, ut ex ipsis honestè vivere debeatis, ne vos oporteat ad turpia lucra manus extendere, vel ad iniqua munera oculos inclinare. Cum ergo opera vestra lucere debeant laicis in exemplum, nec vos deceat instar secularium ad turpe compendium juris occasionem arripere, universitati vestræ per apostolica scripta mandamus atque præcipimus quatenus ab hujusmodi exactio-

*Epist. 376.
Ne iustitiam vendam, aut clientibus de mercede paciscantur.
Cap. Cum ab omni. De eius & huius Clericis.*

nibus de cetero abstinentes, vigorem judicium gratis studeatis litigantibus impertiri, non obstante quod in fraudem à quibusdam proponitur quod id exigatur nomine Assessorum, cum nec justum iudicium iudici vendere liceat, & venales sententiæ ipsi etiam secularibus legibus reprobentur. Datum Tuderti, V. Nonas Octobris.

NARNIEN. EPISCOPO.

Cum dilectus filius Abbas de * Ferrentillo ad nostram presentiam accessisset, conquerens de nobilibus viris O. & A. fratre ipsius, & filiis R. dominis de Arton, partibus in nostra presentia constitutis dilectos filios nostros I. tituli sanctæ Pudentianæ & G. tituli sanctæ Mariæ in trās Tyberim Presbyteros Cardinales deputavimus auditores. In quorum presentia suam Abbas proposuit questionem, quod præfati nobiles, nulla requisitione præmissa, manu armata, & cum exercitu, ad castra monasterij Ferentilli & Gab. venientes, in prædis animalium, segetum combustionibus, captivitatibus hominum, homicidiis perpetratis, & damnis aliis usque ad * quingentas libras Lucen. præter stragem hominum, & injurias irrogatas, damnificare dictum coenobium præsumperunt. De quibus & aliis pariter quæ vellet proponere contra ipsos, justitiam sibi fieri postulabat. Cui citra litis contestationem sub forma exceptionis fuit ex adverso responsum quod cum Abbas ipse nobilibus viris O. & R. promiserit præstito juramento quod eos contra omnes homines (exceptis Rom. Pontifice, Imperatore, ac Legatis ipsorum) ad retinendum quod tunc habebant & possidebant in castris, villis, & bonis aliis, & recuperandum sine fraude ac malo ingenio, si eorum aliquid amitterent, adjuvarent, per ipsius dolum & violentiam castrum * Sacratum amiserant fraudulenter, quod & progenitores eorum tenuerant & ipsi possederant in quiete. Super quo ab ipsis sæpe admonitus, illud eis restituere denegavit. Quin potius villas tres, Quadraginta scilicet, Casale, & Carpium, quas pro se & parte sua dictus Abbas sub securitate receperat, frædere violato, in animalibus, spoliis, & suppellectilibus aliis ipse cum suis fuerat deprædatus, conjugatis tractatis turpiter, mulieribus etiam acriter verberatis: etiam sacerdotem ligatis à tergo

manibus ante se duci fecit afflictum verberibus, & vestibus penitus spoliatum. Homines quoque villarum recludi fecit in carcerem: ubi unum ex ipsis contigit expirare. Castro etiam, in quo dicti nobiles habitabant, ignem Abbas de nocte fecit apponi: per quem in præmissis damnis & aliis multis usque centum marchas se spoliatos dicebant, petentes prius restitui quàm ipsius petitionibus responderent, præsertim cum testes haberent presentes, per quos intentionem suam in continenti probare volebant. & quod restitutio ante causæ ingressum deberet fieri spoliatis, utriusque juris auctoritatibus ostendere conabantur. Verùm ex parte Abbatis fuit taliter replicatum, quod libello suo secundum regulam juris, qua dicitur, Vt qui prior appellat, prior agat, debebat primitus responderi; nec ab eo restitutio peti poterat qui non fuerat spoliator; præsertim cum * castrum Sacratum ad jus & proprietatem sui monasterij pertineret. quod etiam pars adversa nullatenus denegabat. Vnde ut verus dominus, ad quem ab alio res sua possessa revertitur, etiam post tempora longiora retentionis debebat commodum obtinere, & iudicium restitutorium contra spoliatores tantum competere dignoscatur. Pro damnis quoque illatis restitutio postulari non poterat, sed ad ea debebat actio competens intentari. Alioquin cum & pars Abbatis damna gravissima sibi quereretur illata, prius restituenda fuerant, si pro huiusmodi esset restitutio facienda, secundum tenorem regulæ memorata. Capitula quoque de restitutione faciendâ loquentia locum habere in criminalibus asserabant, & quando quis ab adversario spoliatur, & super re ipsa, qua spoliatus fuerat, convenitur. Ceterum ex parte Abbatis regulam introductam adversa pars in mutuis petitionibus locum habere dicebat, cum causæ vicissim tractatae una postea sententia terminantur. Cum verò pars aliqua per restitutionem vel alio modo aliquid sibi deberi proponit, & altera in modum exceptionis se asserit spoliatam, nec ante restitutionem suam ullatenus responsuram, de incidenti assererat antea cognoscendum. Cum autem ea quæ præmissimus & alia quædam prædicti Cardinales nobis & fratribus nostris fideliter retulissent, nos distinguendum esse credentes utrum

Epist. 377.
Ve causam Ab-
batis de Fe-
rentillo co-
gnoscatur.
Cap. Cum dile-
ctus. De ar-
dore. In Ter-
tia Compilat. Fe-
rentino

In Tertia Col-
lect. quinquaginta

In Tertia Col-
lect. Samiri

In Tertia Col-
lect. castra Sur-
raci